

**УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ**

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ЦЕНТР ГУМАНІТАРНОЇ ОСВІТИ

Кафедра іноземних мов

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до практичних занять

з дисципліни

«ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА ПЕРЕКЛАДУ

(АНГЛІЙСЬКА МОВА)»

Харків – 2025

Методичні вказівки розглянуто і рекомендовано до друку на засіданні кафедри іноземних мов 16 грудня 2024 р., протокол № 5.

Метою методичних вказівок є допомогти здобувачам вищої освіти набути необхідних знань та сформувати навички перекладу з англійської на українську мову при вивченні обов'язкової освітньої компоненти «Теорія та практика перекладу (англійська мова)». Методичні вказівки розроблені відповідно до освітньо-професійної програми «Переклад та англійська мова і література», розраховані на сім практичних занять (15 годин) і містять такі теми: *Infinitive and Infinitive Constructions, Gerund and Participle, Passive Constructions, Subjunctive Mood, Modal Verbs, Causative Constructions і Substitutive Units*. Наприкінці кожної теми надані сім загальних тестових питань щодо теорії перекладу, деякі з яких потребують певних дослідницьких підходів. Усі англійські тексти та аудіозаписи взяті з відкритих джерел, інформаційних бюлетенів ООН, сторінок інтернету та періодичної преси, які іноді були незначно змінені для їхньої адаптації до навчального процесу. Методичні вказівки можуть бути використані як на практичних заняттях, так і при самостійній підготовці.

Методичні вказівки призначено для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 035 «Філологія».

Укладачі:

доц. С. М. Донець,
ст. викл. О. В. Ель Кассем

Рецензент

доц. С. І. Нешко

З М І С Т

I INFINITIVE AND INFINITIVE CONSTRUCTIONS.....	4
II GERUND AND PARTICIPLE.....	12
III PASSIVE CONSTRUCTIONS.....	23
IV SUBJUNCTIVE MOOD.....	31
V MODAL VERBS AND CONSTRUCTIONS.....	39
VI CAUSATIVE CONSTRUCTIONS.....	48
VII SUBSTITUTIVE UNITS.....	53
СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ.....	59

I: INFINITIVE AND INFINITIVE CONSTRUCTIONS

В українській мові немає форм, які відповідають *Continuous Infinitive* та *Perfect Infinitive*. Немає прямої відповідності таким специфічним інфінітивним конструкціям, як конструкції з вторинною предикацією. Щодо перекладу, всі випадки використання інфінітива можна розділити на такі, коли в перекладі зберігається неозначена форма дієслова, і такі, де неозначена форма дієслова не зберігається і є необхідність в граматичному або лексико-граматичному перетворенні всього речення або його частини [1, 2].

ПЕРЕКЛАД НЕВИЗНАЧЕНОЮ ФОРМОЮ ДІЄСЛОВА

1 Речення, де у функції доповнення, обставини, означення або частини присудка виступає інфінітив:

I want to sleep. – Я хочу *спати*.

He went to buy some bread. – Він пішов *купити* хліба.

It's one of the ways to increase productivity. – Це один із способів *підвищити* продуктивність.

I've been trying to make him do it. – Я намагався змусити його це *зробити*.

2 Іноді при збереженні невизначеної форми дієслова структура речення зазнає деяких змін:

There was nothing to be astonished at. – *Нічому* було дивуватися.

He is supposed to have it. – *Йому* належить це мати.

3. Конструкція «for + infinitive»:

It is not for us to decide. – Не *нам* це *вирішувати*.

This is no place for us to attempt to throw light. – Недоречно *намагатись* *пролити світло* на ці таємничі події.

4 Неозначена форма може вводитися сполучником «щоб»:

This story was told to get him go to the station. – Цю історію розповіли, *щоб змусити його вирушити* на станцію.

ПЕРЕКЛАД ОСОБИСТОЮ ФОРМОЮ ДІЄСЛОВА

1 Інфінітив подальшої дії:

He woke up *to find out* that ... – Він прокинувся і *виявив*, що ...

2 Речення зі словами *the last* або порядковими числівниками, після яких йде інфінітив у функції означення (такі слова з інфінітивом виступають у ролі предикативного члена):

He was *the first to raise* that question. – Він *першим поставив* це питання. Інфінітив може поєднуватися з дієсловом *to fail* та передавати невдалу спробу вчинити дію або заперечення:

The negotiators *failed to come* to an agreement. – Учасники переговорів *не дійшли згоди*.

3 Після *likely (unlikely), sure, certain* дія, яка виражена інфінітивом, зазвичай відноситься до майбутнього часу:

Economic problems facing this country *are certain to have* strong repercussions. – Економічні проблеми, які стоять перед цією країною, *напевно матимуть* серйозні наслідки.

ПЕРЕКЛАД ПІДРЯДНИМ РЕЧЕННЯМ

1 Найчастіше інфінітив перекладається особистою формою дієслова у підрядному реченні, яке виступає у ролі еквівалента інфінітиву чи інфінітивної конструкції:

He wanted me *to come*. – Він хотів, *щоб я прийшов*.

They *claim to be working for peace*. – Вони заявляють, що працюють в ім'я миру.

2 Конструкція «називний відмінок + інфінітив»:

The delegation is reported *to have left*. – Повідомляється, *що делегація виїхала*.

This question will be discussed at *the conference shortly to open* in London. – Це питання буде обговорюватися на конференції, *яка незабаром відкривається в Лондоні*.

3 Підрядне речення для перекладу конструкції «*for* + інфінітив», в якій інфінітив є означенням, результатом або слідуванням (після слів *so, to, only*):

I'm anxious *for her to do it*. – Я хочу, *щоб вона це зробила*.

This was not a matter *to be easily agreed upon*. – Не таке це питання, *про яке нелегко було домовитися*.

This question is *too difficult to be settled*. – Це питання *надто складне, щоб його можна було вирішити*.

При перекладі підрядним реченням використовуються сполучники «що», «як», «щоб», «те, як», які виражають фізичне сприйняття почуттів.

He heard her *deny it*. – Він чув, *як вона заперечила це*.

The major Powers waiting for that country *to make a decision*. – Великі держави чекають, *щоб ця країна ухвалила рішення*.

The first thing *for us to do ...* – Перше, *що ми повинні зробити...*

4 Незалежна номінативна конструкція, що зазвичай стоїть наприкінці речень, перекладається підрядним реченням, що вводиться сполучником «причому»:

They offered the buyers oil, *delivery to be made* in October. – Вони запропонували нафту, *причому доставка має бути зроблена у жовтні*.

ПЕРЕКЛАД ДІЄПРИКМЕТНИКОМ, ІМЕННИКОМ З ПРИЙМЕННИКОМ АБО ПРИКМЕТНИКОМ

The shape of things *to come* is shown in the table. – Про характер *майбутніх* подій можна будувати висновки за даними таблиці.

Вступні звороти типу *tell the truth, to be frank, to put it mildly* перекладаються дієприкметниковими або інфінітивними зворотами: «правду кажучи», «якщо казати правду», «м'яко кажучи».

НЕ ПЕРЕКЛАДАЄТЬСЯ

Таке може статися, наприклад, з інфінітивом у функції означення:

He had no objections *to make*. – Він не мав заперечень.

The text is too difficult for the students *to translate*. – Цей текст надто важкий для студентів.

Вправа 1.1. *Перекладіть наведені нижче речення, звертаючи увагу на функцію інфінітиву.*

1 But plays are written to be acted, not to be read. 2 Along one wall stood a low chest so richly brown as to appear black. 3 Then he left only to visit and revisit me until I returned to the city. 4 Philip had arrived in Watertown to find Anne feeding their stocky infant at her breast. 5 There was so much to read, for one thing, and so much health to be pulled down out of the young breath-giving air. 6 “They appear to have caught somebody”, he said. “I hope they don’t do him any serious harm”. 7 Americans are curiously reluctant to learn from others. 8 To understand, to know reality it is necessary to have a theory of knowledge corresponding to truth. 9 It occurred to me particularly that I had never taken sufficient trouble to find out exactly what Antonia herself was thinking and feeling. 10 New steps to fight pollution of rivers have been announced in Wales and Scotland. 11 Eleven people are known to have died. 12 Many people were reported to be injured. 13 I woke one morning to find myself famous. 14 He entered the office to find the clerk asleep at his desk. 15 The light died down to leave the room darker than before. The first giraffe to be born at the Zoo was seen running around with his parents. 16 He was fully aware of the obstacles to be faced. 17 Smith became the first man to win seven races in a world championship. 18 There’s a lot to be said for holding the world conference. 19 To begin with, this country is a confederation of a number of different peoples and tribes. 20 The agricultural workers are expected to receive a reply to their claim for higher pay. 21 The building industry is unlikely to be reformed from within. 22 About 60 people were yesterday reported to have been arrested. 23 In foreign affairs this

delay would appear to be having a seriously disabling effect. 24 It was unbearable to hear this may speak of friendship.

Вправа 1.2. *Перекладіть речення з конструкцією «for + інфінітив».*

1 Cut your clothes according to cloth! It's a good thing for you to know. 2 What we want is for you to understand the matter clearly. 3 He was too formidable a man for one to think of him as being "promising". 4 All he wanted was for me to get out of his sight. 5 It is impossible for you to have done better. 6 John didn't like for Kate to sit still. 7 It is necessary for you to have a short rest. 8 The most important thing for us is to start early.

Вправа 1.3. *Перекладіть фрагменти, звертаючи увагу на переклад інфінітиву.*

I Even if he belatedly shifts his policy, the president has little time left to influence the economy before the elections. Considering how long it takes for a policy change to be pushed through Congress and then to have an impact, a new game plan would have to be adopted now in order to score points before the election.

II Drama as a learning method has developed in much the same way in England and in Norway. For Norwegian teachers England had been the country to look for inspiration and renewal. English drama educators have been to Norway to give courses and seminars, a fact that makes us feel part of the English tradition. Theatre was the art form that gave structure to improvisations carried out by children and teachers in a joint effort to create meaning within an aesthetic form. "Teacher-in-role" made it possible for the teacher to structure the drama work from within, not giving instructions, but creating suspense, giving challenges and feedback on role.

Вправа 1.4. *Прослухайте та перекладіть речення, які містять конструкцію «інфінітив як частина присудка» (The results are known to be used ...).*

1 This aircraft is known to develop a speed well short of the speed of sound. 2 The properties of the elements are known to vary in different media. 3 The limitation appears to have been overcome by both Parties. 4 The Sun is known to have an 11-year cycle of activity. 5 Some of the meteors are assumed to have formed when comets that passed near the Earth broke up. 6 Descartes is known to have based his philosophy on mathematics. 7 David Hume appears to have been the first to come to the conclusion that all we could be sure of was the existence of our own ideas.

Вправа 1.5. *Прослухайте та перекладіть речення з пасивним інфінітивом у функції означення.*

1 There are many things to be taken into consideration when designing a space-ship. 2 Now we shall discuss the system of units to be employed later in our discussion. 3 The major problem to be resolved during this session is the question of warhead accountability. 4 The energy to be generated will be further transferred to Mongolia and China. 5 The tools to be used in the experiment will be delivered as soon as the Additional Protocol is signed. 6 Propellant properties and pressure are the two main factors to be considered later. 7 The number of warheads to be attributed to the missiles of that type will be recorded in the Memorandum of Understanding.

Вправа 1.6. *Прослухайте та перекладіть інфінітив у функції обставини наступної дії або обставини наслідку («африканський інфінітив»).*

1 Element 94 was given the name of plutonium to follow uranium in the same order as the corresponding planets. 2 If the velocity of a satellite exceeds escape velocity, then the satellite will leave the Earth never to return. 3 According to scientific theory, the surface rocks of Mars have combined with oxygen in the atmosphere to form a layer of iron oxide. 4 Modern theory considers that at extremely high temperatures all molecules break up to form atoms or ions which

are electrically charged atoms or portions of molecules. 5 The world production of uranium is very high to rise perhaps to still greater amount in the next few years. 6 Burton came to England much later only to witness Speke's triumph. 7 Livingston lived long enough in Africa to know only too well how to deal with characters like chief Mzilikazi. 8 Molecules are too small to be seen with the most powerful optical microscope.

Вправа 1.7. *Перекладіть речення, застосовуючи антонімічний переклад.*

1 How to contain an epidemic. 2 We could certainly use their help. 3 To observe common decencies. 3. No digressions, please. 4 We left no remedy untried. 5 He is not hurting for money. 6 Don't veer off. Let us not talk in generalities. 7 That is not what I am afraid of. 8 He did stay the course. 9 But this approach only goes so far. 10 The obstacles are not insurmountable. 11 Nothing in life is free. 12 It was the first time this question came up. 13 He always kept that talisman with him. 14 Things do not appear to be changing anytime soon. 15 A university degree has never been more essential for securing good employment. 16 He decided to cooperate with the investigation. 17 Even after that they continued to employ him. 18 He has a very high name-recognition. 19 But the story took a new twist. 20 Some observers are not convinced.

TEST FOR REVISION

- 1 Під відмінком розуміється:
 - a словозмінна флексія;
 - b поєднання прийменника з іменником у початковій формі;
 - c сукупність сем, що входять до граматичної категорії відмінковості;
 - d словоформа, у якій наявна відповідна відмінкова морфема.
- 2 Одиниці синтаксичного рівня мови:
 - a словосполучення та речення;
 - b окремі слова;
 - c одиниці простіші, ніж слово;

- d тільки речення.
- 3 Виберіть іменник, який не має форми множини:
- a formula;
 - b index;
 - c news;
 - d datum.
- 4 Знаковість одиниць мови полягає в такому:
- a вони зрозумілі тільки носіям мови;
 - b вони служать для позначення предметів і явищ дійсності;
 - c вони не мають конкретного значення;
 - d вони не мають власної форми.
- 5 Виберіть приклад, який ілюструє граматичне питально-розповідне речення:
- a How should I know who she was? George picked her up at a fashion show, I believe;
 - b I should think that you yourself would see that!
 - c “What did she marry him for? His money?” Simeon shrugged his shoulders;
 - d Why can't you stop creeping about that way?
- 6 Граматика
- a існує тільки в деяких мовах;
 - b універсальна для людства;
 - c не змінюється з розвитком мови;
 - d самотутня для кожної окремої мови.
- 7 Окличні речення
- a не мають власного комунікативного статусу;
 - b являють собою окремий комунікативний тип речень;
 - c не є реченнями в строгому сенсі слова;
 - d є підтипом розповідного комунікативного типу речень.

II: GERUND AND PARTICIPLE

Залежно від місця та оточення *-ing* форма може бути дієприкметником, герундієм, прикметником або віддієслівним іменником. Ця форма може поєднуватись з артиклем, прийменниками, сполучниками, входити до складу комплексів або вживатися самостійно. Спосіб перекладу визначається функцією, а також лексичним значенням слова з *-ing* та сполучністю з іншими словами [1, 2].

GERUND

Прості форми герундія в різних функціях можуть перекладатися інфінітивом, дієприслівником або підрядним реченням. Пасивна та перфектна форми герундія майже завжди перекладаються підрядним реченням [1, 2, 10].

1 У функції **підмету** та **предикативного члена** герундій перекладається іменником або інфінітивом:

Keeping promises to the foreign bankers means *breaking* the election promises made to the people. – *Виконати* обіцянки перед іноземними банкірами означає *порушити* дані під час виборів обіцянки народу.

If the Minister wants to avert a strike, he had better stop *attacking* the strikers and start *twisting* the arms of the main and stubborn employers. – Якщо міністр хоче уникнути страйку, йому краще припинити *напад* на протестувальників та почати надавати *серйозний тиск* на егоїстичних та наполегливих підприємців.

2 У функції **доповнення** прийменникові та безприйменникові форми перекладаються інфінітивом, іменником або підрядним реченням:

They succeeded *in removing* all the obstacles. – Їм вдалося *усунути* всі перешкоди.

This curious episode merits *being inserted* in a survey of the activities of the Security Council during that period. – Цей цікавий епізод заслуговує на *те*, щоб його включили до огляду діяльності Ради Безпеки за цей період.

3 Після прийменників у функції **обставин** герундій перекладається залежно від конкретного прийменника. Це може бути дієприслівник минулого часу (після *on/upon, after*), іменник (після *after, of, for*), підрядне речення (після *before, in*) та ін.:

After making this statement he said he was not going to reconsider his decision. – *Зробивши* цю заяву, він сказав, що не має наміру переглядати своє рішення.

On arriving there he wanted to send a report. – *Після прибуття туди* він хотів надіслати звіт.

Besides being extremely unpopular, this policy may lead to a complete failure of all their efforts. – *Не кажучи вже про те*, що ця політика не користується популярністю, вона може призвести до того, що всі їхні зусилля будуть марними.

4 Після прийменника *without* може бути негативна форма дієприслівника, поєднання «без + іменник», або «без того, щоб + інфінітив»:

They promised not to undertake any actions *without consulting* their partners. – Вони обіцяли не робити жодних дій, *не проконсультувавшись* (без консультації; без того, щоб не проконсультуватися) зі своїми партнерами.

On the opening day a new president was elected *without anyone objecting*. – У день відкриття *без жодних заперечень* (одноставно) було обрано нового голову.

5 Герундіальний **комплекс** зазвичай перекладається підрядним реченням, а сполучення «*there is no* + герундій» – невизначеним особистим реченням:

There is no denying that danger may be averted by this move. – *Не можна заперечувати*, що цим кроком можна уникнути небезпеки.

6 Після *far from* герундій перекладається «не тільки не (+ особиста форма дієслова)», «замість того, щоб (+ інфінітив)», «аж ніяк не (+ дієприслівник)»:

Far from being a triumph, it was the most ignominious surrender in modern diplomacy. – Це не тільки не було тріумфом, але було найганебнішою капітуляцією за всю історію сучасної дипломатії.

At least her horrible outfit fitted her, and though it was *far from* being a party dress, let alone the dress of her dreams, it was reasonable, unlike Eve's. –

Принаймні, її жахливе вбрання було їй до лиця, і хоча це була аж ніяк не вечірня сукня, не кажучи вже про сукню її мрії, воно було пристойною, на відміну від сукні Єви.

Вправа 2.1. Перекладіть речення, звертаючи увагу на виділені елементи.

1 The meeting provided a useful opportunity for consultations *before departing* for trips abroad. 2 They made their decision *after being told of the terms* contained in a joint statement. 3 *By not losing sight of* the long-term objectives, they made themselves masters and not servants or victims of economic forces operating in the world. 4 Meanwhile the people and their representatives did what they were told *without even the privilege of being informed* of the decisions taken by their leaders. 5 They had established it *without waiting* for an international treaty to be concluded. 6 The three-point program, *instead of preventing* decentralization of the country, *instead of being* a means of uniting the country, was dividing it.

Вправа 2.2. Перекладіть наведені нижче речення, звертаючи увагу на функцію виділених слів.

1 *Assembling and mingling* the special delegation to the Assembly from every member state is in itself a considerable achievement. 2 The government, *far from diminishing or freezing* its own war budget, is increasing its record heights. 3 All the evidence of past words and deeds is against such *an agreement being possible*.

4 There is no question therefore of *the door being firmly closed* against any increase of pay for firemen. 5 Jobs and living standards depend on the *industrial capacity of the nation being used* to the full.

ДІСПРИКМЕТНИК

1 У функції **означення** дієприкметник найчастіше перекладається дієприкметником теперішнього або минулого часу або означальним реченням:

They passed a resolution *calling* for a world peace conference. – Вони прийняли резолюцію, *яка закликала* до проведення міжнародної мирної конференції.

2 У функції **обставини** дієприкметник можна перекласти дієприслівниковим зворотом, підрядним або самостійним реченням. Означення дієприкметника найчастіше перекладаються дієприкметником минулого часу або підрядним означальним:

Commenting last night on the plan he warned them of the critical situation, which might develop. – *Коментуючи* вчора ввечері цей план, він попередив їх про те, що може виникнути критичне становище.

3 Дієприкметник може виступати також **як вступний член** речення та перекладатися дієприслівником або вступним реченням зі сполучником «якщо»:

Considering the increase in import prices the volume decrease was considerably greater. – *Якщо врахувати (з огляду на) збільшення імпорتنих цін*, можна сказати, що зменшення обсягу було значно більшим.

4 **Об'єктний дієприкметниковий зворот** зазвичай перекладається підрядним реченням, що вводиться сполучниками «як», «що» або «щоб»:

We hope to see *this issue raised* in all councils, in every conference. – Ми сподіваємося, *що це питання буде порушено* у всіх радах, на всіх конференціях.

5 Абсолютна дієприкметникова конструкція (незалежний дієприкметниковий зворот) може виконувати функцію обставини часу, причини, умови або супутньої обставини та перекладатися відповідно.

Функція препозитивного незалежного дієприкметникового звороту (тобто стоїть перед головним членами речення) – тимчасова чи причинна – визначається контекстом. У функції обставини умови цей зворот виступає зазвичай тоді, коли речення відноситься до майбутнього часу та перекладається відповідним реченням причини:

Whole cities being razed to the ground during the war, the building of houses was priority number one. – *Оскільки під час війни цілі міста були стерті з лиця землі, будівництво будинків стало першочерговим завданням.*

У постпозитивній позиції ця конструкція має значення супутньої обставини і перекладається самостійним простим реченням або реченням, що входить до складносурядного речення. Вводиться воно сполучниками «а», «і», «причому»:

The cargo was badly damaged by the fire, the owners suffering great losses. – *Вантаж був сильно пошкоджений пожежею, і власники зазнали великих втрат.*

Часто у незалежний дієприкметниковий зворот вводиться прийменник *with*, який не перекладається:

With the prices going higher and higher, it is becoming increasingly difficult for the people to make both ends meet. – *Оскільки ціни продовжують зростати, людям стає важче зводити кінці з кінцями.*

6 Дієприкметник у функції сполучника вводить умовне речення, речення з підрядним причини та уступки. До таких випадків можна віднести *provided*,

granted (якщо, припустимо, що) або *seeing* (оскільки, приймаючи до уваги, з огляду на те що):

Given good will on the part of other states, this proposal of our country could be carried into effect without any further delay. – За наявності доброї волі з боку інших держав цю пропозицію нашої країни можна було б здійснити без подальшого зволікання.

7 Дієприкметник у функції **прийменника** перед іменниками:

given – за наявності, якщо врахувати, за умови, що;

failing – за відсутності;

regarding, considering, respecting – відносно;

pending – до, очікуючи;

following – слідом за.

Given, failing зі словами, які до них відносяться, можуть перекладатися умовним підрядним реченням: *failing (given) goodwill* – за відсутності (наявності) доброї волі / якщо відсутня (є) добра воля.

Вправа 2.3. *Перекладіть речення та прокоментуйте використаний спосіб перекладу.*

1 It is necessary to review some of the arguments put forward by those *opposing* the idea of such talks. 2 Tenants have presented to the mayor a petition signed by 1.600 *urging* the council to press for lower interest rates. 3 Opening a new session of Parliament, he disclosed that the regime intends to introduce legislation *providing* for preventive detention. 4 While *seeing* the dangers it is also essential to confront the pessimism created by a section of the mass media. 5 They are against the Bill but *failing* its complete defeat they are aiming to get it ended into uselessness.

Вправа 2.4. *Проаналізуйте та перекладіть речення.*

1 *Considering* the complexity of the problem, the decision was reached at a rather early stage. 2 Decisions have been taken at Brussels, which, *if carried out*, would

lead straight to further controversies. 3 *With hundreds of teachers here being threatened with layoffs, and with thousands of others around the country set to lose their jobs this fall*, the Federation of Teachers is probing new ways of financing public education in order to solve this crisis. 4 Objections to this plan, *supposing* there is any, should be reported to the committee at once. 5 The 31 were charged with criminal association and jailed *pending* interrogation.

Вправа 2.5. *Перекладіть фрагменти, звертаючи увагу на герундій та дієприкметник.*

I Against the odds, Greenpeace has brought the plight of the natural world to the attention of caring people. Greenpeace sent its tiny inflatable boats to protect the whales. Today commercial whaling is banned. In the North Sea, Greenpeace swimmers turned back dump ships carrying chemical wastes. New laws to protect the North Sea have been promised.

II Research over the past 20 years has greatly increased our understanding of the role of vocabulary in reading comprehension. However, there is a wide schism between research and practice, and not all research findings or the theories derived from them are of immediate use to the reading teacher. My purpose in this article is to show how I have been able to draw upon research any theory to evolve a consistent and coherent approach to teaching vocabulary in the ESL classroom.

Вправа 2.6. *Перекладіть речення з незалежним дієприкметниковим зворотом.*

1 Both texts being equally authentic, we can use either of them. 2 The goods having been unloaded; the ship left the port. 3 The score being level after 90 minutes, a replay will take place. 4 Having wanted to go in for scuba diving all his life, this was a chance not to be missed. 5 The rain having ruined her dress, she had to buy a new one. 6 The cause of the accident still unknown, the judge

adjourned the hearing. 7 The child growing thinner, his mother took him to the doctor's.

Вправа 2.7. *Прослухайте речення з незалежним дієприкметниковим зворотом, що виражає супутню обставину або причину, та перекладіть їх.*

1 With magnesium already being used greatly, the three materials: titanium, zirconium and magnesium have greatly reduced the weight of the aircraft. 2 With today's rockets having as many as 10,000 separate components, miniaturization of components is an important phase of development. 3 With the report you received today, it will be easy for you to formulate the talking points for your presentation at the conference. 4 With the increasing knowledge of stars becoming available through the Internet to any PC user, one can use it in his work on a routine basis. 5 With the spotlight fixed on that subject, it is of primary importance not to leave out the issues we have placed on the agenda from our discussion.

Вправа 2.8. *Прослухайте та перекладіть речення з герундієм чи герундіальною конструкцією.*

1 The device for measuring voltage is called voltmeter. 2 The boiling temperature of water is 100° C. 3 Cheetah is capable of accelerating from rest to a speed of 120 km/h in 10 sec. 4 Translating from one language to another has not yet been accomplished successfully by computer. 5 The delegation believes there to be no harm in doing it. 6 After concluding the contract, the representative of the company left for St. Helena.

Вправа 2.9. *Прослухайте та перекладіть речення, що містять конструкцію «to have + noun + participle II». При перекладі підмет ставиться зазвичай у непрямому відмінку, іменник конструкції стає підметом, а дієприкметник – присудком.*

Machines of many types have their operations controlled by a computer. – У верстатах багатьох видів операції управляються комп'ютерами.

1 A colliding molecule may have an atom knocked out of it. 2 Step-up transformers have their primary coils connected in series. 3 Some internal combustion engines have their cylinders arranged in line. 4 Some military aircraft have their Gatling guns suspended under the fuselage. 5 All modern tanks have their guns stabilised in two planes. 6 Every serviceman must have his uniform kept clean and tidy. 7 Every flight test must have its telemetry recorded properly for further analysis. 8 Every blood cell has a certain amount of immunity stored in its DNA code.

Вправа 2.10. *Перекладіть речення, звертаючи увагу на переклад виділених слів (слово brown буде мати різний переклад для brown bear, brown eyes та brown hair).*

1 Humor is a **funny** thing, a personal thing. 2 The only way to reduce opium production is to address its economic and social **sources**. 3 Hannibal is considered one of the greatest **generals** of antiquity. 4 The Maya built for **eternity**. 5 The Renaissance cultivated a culture of rationality and fostered systemic **curiosity**. 6 The book was **researched** in its entirety in Europe. 7 Treatment and prevention are two sides of the same **coin**. 8 Diets come and go but meat and potatoes are still **king**. 9 He spent years learning tiny languages in **forbidding** jungle villages. 10 The state-owned Coal India company is hardly an **advertisement** for efficiency. 11 Raspberries are an edible, delicate, sweet **fruit** with velvety leaves. 12 She earns two dollars a day working at a **rubber** plantation. 13 The shale gas revolution has fundamentally changed the energy **landscape**. 14 As a photographer he favors morning light because at dawn there is a softer **palette**. 15 We are actually looking to give students an education rather than **training**.

TEST FOR REVISION

- 1 Підкреслене слово в реченні *Helen is not quite well, I am afraid* належить:
 - a до іменника;
 - b прикметника;
 - c дієслова;
 - d прислівника.
- 2 Виберіть приклад, що ілюструє складносурядне речення:
 - a A constable opened the front door and saluted;
 - b He instructed me to say that I was collecting subscriptions for some charity;
 - c Mr. Lee is an important person, and I acceded to his request;
 - d He showed me up to the study which is situated on the next floor.
- 3 Виберіть речення, де прикметник виступає в предикативній функції:
 - a He decided to commence with the Botanical Gardens;
 - b It awoke to quick, painful remembering;
 - c Seales' voice was clear and calm;
 - d His question touched something deep inside of me.
- 4 В англійській та українській мовах категорію стану мають:
 - a тільки неперехідні дієслова;
 - b усі без винятку дієслова;
 - c тільки дієслова пересування і стану;
 - d тільки перехідні дієслова.
- 5 Виберіть речення, де прикметник виступає в атрибутивній функції:
 - a It's easy for you to talk about it;
 - b Soames stood invisible at the top of the stairs;
 - c Suddenly they heard loud shrieks;
 - d The country was large and beautiful once more.
- 6 Речення являє собою:
 - a абстрактну модель мінімального мовленнєвого акта;
 - b формальне зіставлення лексем;

- c розширену номінативну одиницю;
- d мінімальну одиницю повідомлення, що має власну синтаксичну та семантичну структури й інтонаційне оформлення.

7 Будучи організатором побудови висловлювань, а через них і мовлення в цілому, _____ є основою системності мови.

- a фонетичний устрій;
- b граматичний устрій;
- c лексичний устрій;
- d структурний устрій.

III: PASSIVE CONSTRUCTIONS

Пасивна форма дієслова більш поширена в англійській мові, ніж в українській, оскільки дана конструкція можлива не тільки для дієслів перехідних з прямим доповненням, але і для тих, за якими слідує непряме або прийменникове доповнення. Іноді англійському перехідному дієслову може відповідати неперехідне дієслово з прийменником або з непрямим доповненням в українській мові, наприклад: *to follow smb* – слідувати за; *to refuse smth* – відмовлятися від тощо. Семантика деяких дієслів в українській мові не допускає їх вживання в пасивній формі. Англійська та українська мови різняться набором засобів, що використовуються для тематичного членування речення, до яких належать і конструкції з пасивним станом. Можна виділити два способи перекладу: а) дієслово в пасивній формі може перекладатися пасивною формою; б) дієслово у пасивній формі не перекладається дієсловом у пасивній формі [1, 10].

ПЕРЕКЛАДАЄТЬСЯ ПАСИВНОЮ ФОРМОЮ

The novel *was written* in the 19th century. – Цей роман *був написаний* у ХІХ столітті.

The question *can be decided* later. – Це питання може *бути вирішене* пізніше.

Переклад пасивних форм фразеологічних сполучень типу *to make use of, to pay attention to, to make attempts* часто починаються з присудка:

Use was made of the following examples. – *Були використані* такі приклади.

Attempts were made to draw their attention to it. – *Були зроблені спроби* привернути їхню увагу.

НЕ ПЕРЕКЛАДАЄТЬСЯ ПАСИВНОЮ ФОРМОЮ

Поширеними способами перекладу є неозначено-особові речення, дієслово у особистій формі, або застосування лексичних засобів.

Неозначено-особові речення використовується, якщо в пасивній формі стоять дієслова з прийменниковим або непрямым доповненням:

He *was waited for in vain*. – Його даремно чекали.

The doctor *was immediately sent for*. – За лікарем негайно відправили.

This conclusion *was arrived at by many*. – Багато хто дійшов цього висновку.

Речення, де англійському дієслову відповідає неперехідне дієслово української мови (*to follow, to need, to treat, to refuse etc.*) перекладаються дієсловом у дійсному стані:

He *was followed* all the time. – За ним слідували. / Його переслідували.

Неозначено-особовою конструкцією перекладаються речення, де в пасивній формі вжиті дієслова, що є частиною фразеологізму: *make use of, take notice of*:

It's time this group of people *was taken notice of*. – Настав час звернути увагу на цю групу людей.

Considerable *care was taken*... – Було докладено багато зусиль...

У деяких випадках англійська пасивна конструкція може передаватися дієсловом із суфіксом *-ся*:

Much fish *is caught* here. – Тут ловиться багато риби.

Неозначено-особовою конструкцією перекладаються речення з дієсловами *to give, to grant, to pay*:

He *was given* much fruit. – Йому дали багато фруктів.

He *wasn't paid for* ... – Йому не заплатили за ...

Особливу складність являють дієслова, утворені шляхом конверсії, для яких немає еквівалента в українській. У такому разі використовується прийом додавання, а саме дієслово перекладається формою дійсного стану:

He *was pitchforked into* the post of Minister of Health. – Його несподівано підняло на посаду міністра охорони здоров'я.

The roads *were sentinelled* by oaks. – По краях дороги, наче вартові, стояли дуби.

До пасивних конструкцій близька за формою «*be* + прикметник + інфінітив»:

He *is difficult to deal with*. – З ним важко мати справу.

Порівняйте ці конструкції з конструкціями в пасивній формі, присудок яких має при собі обставину способу дії:

He *is much spoken of*. – Про нього багато говорять.

She *was easily frightened*. – Її легко було злякати.

Зазвичай переклад пасивних форм у комплексах з вторинною предикацією в атрибутивних словосполученнях потребує трансформації:

Two of them declined treatment and the others went home *after being treated*. – Двоє відмовилися від лікування, а інші пішли додому після того, як їм надали допомогу.

What about the debts *to be repaid by* ... – Що можна сказати про борги, які мають бути виплачені...

У тих випадках, коли неможливий ніякий із зазначених способів, рішення стосовно перекладу визначається факторами стилістичного або прагматичного характеру.

Вправа 3.1. Дайте можливі варіанти перекладу.

1 His answer was appreciated by everybody. 2 A new exhibition has been organised in this building. 3 All these ancient tools have been mentioned above, and something more will be said about them in the following chapter. 4 The origin of the race of men who made the Nile valley the cradle of civilization is still being sought by scholars. 5 A word or two may be said as to the plan upon which the book is constructed.

Вправа 3.2. *Перекладіть, використовуючи неозначено-особовий тип речення.*

1 We were shown in and asked to wait. 2 We have not been offered anything yet. 3 This information should not be ignored. 4 She was advised to spend the summer in Italy. 5 They were shown into a large hall. 6 The new discovery was much spoken about. 7 The whole story was much laughed at.

Вправа 3.3. *При перекладі зверніть увагу на місце прийменника в українському реченні.*

1 Place names cannot always be relied on for guidance. 2 His poetry, which is very good, if not absolutely of the first class, may be spoken of later. 3 This work should also be referred to for a detailed account of the Museum Collections. 3 The use of soft copper was given up very soon wherever intercourse with the whites became habitual and iron became obtainable. 4 In the fashionable districts (of Bath) practically every dwelling had been lived in at some time by many famous people.

Вправа 3.4. *Знайдіть у реченнях стійкі поєднання дієслова з іменником та перекладіть речення.*

1 Care was taken not to overburden the text with too many quotations. 2 His letter has not been taken any notice of. 3 A preference is shown by the author to short dialogues. 4 Lastly, mention must be made of Milton's technical skill. 5 In ordinary communicative speech no attention is drawn to the sound of words or to word order.

Вправа 3.5. *Перекладіть речення з огляду на особливості безособових конструкцій.*

1 It will be noticed that these poems are of quite a different character. 2 The material, it will be observed, contains many examples of this kind. 3 It was

thought useful to apply this method here. 4 It has been estimated that the volume contained 220 pages. 5 It will be readily understood that the difficulty of arriving at the meaning of such compositions is very considerable. 6 As is easily seen, the problems and questions in regard to this subject are far more numerous than the solutions.

Вправа 3.6. *Перекладіть речення, використовуючи різні способи перекладу дієслова у пасивній формі там, де це можливо.*

1 The different factors have been exhaustively analysed, 2 Of course, everything will be seen to. 3 Both he and his wife were lost. Penelope was more obstinate than either of them, and she wasn't given to explaining herself. 4 No young people were of any importance. Young people's opinions were not consulted and weren't expected to be given either without being asked for. 5 If the day ever comes when Shakespeare is no longer acted, read and studied, quoted, and loved, Western Man will be near the end.

Вправа 3.7. *Перекладіть фрагменти, звертаючи увагу на пасивні конструкції.*

I The president was to be wined, dined and entertained but he was also expected to be confronted with demonstrations and protests. A demonstration was planned by environmental groups to protest the alleged reigning by the United States on promises to limit fallout of acid rain on Canada.

II Many past air crashes, as subsequent investigation has shown, could have been avoided. There are many points which need an answer. Perhaps the answers to these questions will be satisfactory, in this case every possible step may have been taken that could have been taken, and it may be shown that only a human error that could not have been foreseen caused the crash.

III In the markets for goods, services and labour, prices are expressed in terms of some currency, or money. But money itself is also traded in market economies,

because some people want to save money to use in the future, while other people – including many businesses – want to borrow money to use today. The price for the use of that money – known as an interest rate – is determined in the markets where these funds are exchanged.

Вправа 3.8. *Перекладіть речення з Absolute Participle Constructions, які починаються з «with».*

1 With a rich history stretching back over 3,000 years, the Holy Land is a sacred land for three major faiths. 2 With the world's population expected to expand to more than nine billion by 2015, global food production will need to increase by 70-100 percent. 3 With coffee prices rebounding from the historic lows of a decade ago, there is little financial reason for growers to raise organic beans. 4 With advances in exploration technology, more gas is being found in various regions. 5 With the world population expected to grow by nearly 50 percent by midcentury, farmland is going to need to be much more productive. 6 With book sales sagging, the publishing industry has turned to video as a way to publicize new releases on YouTube. 7 With unemployment remaining high, people with ideas are increasingly asking: why not launch my own start-up? 8 With today's software and printers fake IDs are easy to make. 9 With its leafy avenues and Gothic buildings, the University seems a sober, solid sort of place.

Вправа 3.9. *Перекладіть речення, звертаючи увагу на переклад другої частини або другого речення, які тісно пов'язані з першою частиною / реченням.*

1 Sword-rattling can sometimes have its place. But the swords are sharp and double-edged. 2 We feel it is important for bookstore owners to hang together. We will either hang together or hang separately. 3 We are only scratching the surface of what is really possible. Those scratches are, however, getting deeper all the time. 4 Coffee-table books are expensive, doorstop-heavy and mostly

unreadable. Or at least unread. 5 The labor code was last overhauled in 1990, and it shows. 6 Science has few more controversial topics than human intelligence. In particular, whether variations in it are a result of nature or nurture. 7 In Medieval Europe, Norwegian shipwrights were at the forefront of naval architecture. They still are. 8 When Google bought YouTube many analysts laughed: to spend a billion and a half on cat videos? The joke was on the cynics. 9 The quest for the truth is not unique to any particular people. It is universal. 10 Have these problems gone away? You wish. 11 She loves eating meat. Preferably after shooting it. 12 This book is not an easy read. But it is a rewarding one. 13 People always want me to talk about my films. But the film is the talking, it's the whole thing. 14 It is simply wrong that entrepreneurs are born. People can be educated about it. 15 Many computer makers have dived into the tablet market – most landing in a belly flop.

TEST FOR REVISION

- 1 Центром предикації в реченні дієслівного типу:
 - a є поєднання дієслова-зв'язки з іменним предикативом;
 - b імпліцитно виражене допоміжне дієслово;
 - c одна з неособистих форм дієслова;
 - d дієслово в особистій формі.
- 2 Категорія, на підставі якої протиставлені форми *a boy* та *a boy's*, є категорія:
 - a числа;
 - b детермінованості;
 - c присвійності;
 - d роду.
- 3 Назвіть третій компонент знакового трикутника: матеріальна форма знака, значення знака та _____:
 - a конотат;
 - b предмет;

- c тип;
 - d корелят.
- 4 Наука граматики з'явилася:
- a в Англії (XIII ст. н.е.);
 - b Німеччині (XVI ст. н.е.);
 - c Стародавньому Римі (II ст. н.е.);
 - d Стародавній Греції (IV ст. до н.е.).
- 5 В англійській мові морфологічно виражені ознаки
- a мають чотири стани: активний, пасивний, взаємний і зворотний;
 - b мають три стани: активний, пасивний і зворотно-середній;
 - c мають два стани: активний і пасивний;
 - d мають два стани: страдальний і пасивний.
- 6 Категорія, на підставі якої протиставлено форми *pretty* та *prettier*, є категорія:
- a ступеня якості;
 - b роду;
 - c числа;
 - d відмінка.
- 7 Виберіть іменник, який не має форми однини:
- a wheels;
 - b scissors;
 - c nails;
 - d hammers.

IV: SUBJUNCTIVE MOOD

При перекладі умовного способу такі випадки можуть являти певні труднощі:

1 Форма «should + Infinitive» (її стилістичний або американський варіант – форма, омонімічна інфінітиву без частки *to*) перекладається дієсловом в умовній формі, тобто конструкцією «чи + дієслово в минулому часі»:

а) у підрядному реченні – підметом з дієсловом-присудком типу *is suggested*:

It is recommended that the Conference (should) begin again with renewed energy. – Винесено рекомендацію про те, *щоб* Конференція з новою енергією *відновила* свою діяльність.

б) у підрядному додатковому після дієслів типу *to suggest, to propose, to order, to insist, to urge, to command, to demand, to request, to ask, to recommend*:

The General Assembly urges that more aid (should) be sent to the victims of the earthquake. – Генеральна Асамблея вимагає, *щоб* жертвам землетрусу було *надано* більше допомоги.

в) у підрядному предикативному, якщо в головному реченні використовується віддієслівний іменник типу *recommendation, suggestion, demand*:

Time and again he attempted to make the apparently reasonable request that the committee (should) reach decisions through voting. – Він неодноразово намагався внести явно розсудливу пропозицію про те, *щоб* комітет *ухвалив* рішення через голосування.

2 Підрядні умовні речення

If they should fail to produce an early settlement, are we then to wash our hands of the whole matter? – *Якщо* *рантом* їм не вдасться досягти *якнайшвидшого врегулювання*, що ж, ми *вмиємо* руки і *заспокоїмося* на цьому?

Форму **were + Infinitive** перекладають з використанням дієслова в умовному стані в поєднанні зі зворотами «якщо ... раптом чомусь» або обставинними конструкціями з прийменником «при». Ця умова малоімовірна і належить до майбутнього:

Such a system is bound to be unpopular among most Europeans, and if the party *were to support it*, they would undoubtedly weaken their chances in the forthcoming elections – Така система, напевно, не користуватиметься популярністю серед більшості європейців, і *якби* партія *раптом чомусь стала б її підтримувати*, вона безсумнівно зменшила б свої шанси на перемогу на майбутніх виборах.

Якщо є інверсія та речення починається з *should, were* або *had*, при перекладі можна використати «у разі, якби / якщо раптом / трапиться». Причому при перекладі слід враховувати літературний стиль інвертованого речення, оскільки безсполучникове підпорядкування характерне для розмовного стилю:

Should inflation exceed expectations by the end of the year, the upsurge of the economy might itself have to be curbed before long. – *У разі, якщо б* до кінця року інфляція *перевищила* очікуваний рівень, можливо, незабаром довелось б стримувати зростання самої економіки.

Had the terrorists been arrested, they would have been extradited. – *Якби* терористів *заарештували*, їх видали б країні, звідки вони прибули.

Were there another revaluation, there would have to be a fundamental review of the economy. – *Станься* ще одна ревальвація, довелось б провести фундаментальний аналіз економіки.

Умова може бути виражена не тільки повним підрядним реченням, але й іншими способами типу «*if* + дієприкметник», «*given / provided* + іменник / займенник» або «*but for* + іменник»:

If given the opportunity, industry would rapidly develop. – *Якщо б* цій галузі промисловості були надані сприятливі можливості, це сприяло б її швидкому розвитку.

Provided he took care not to tread on sensitive corns of the country's nationals, he could make a good ambassador. – *Якби він* подбав про те, щоб не зачіпати національних почуттів громадян цієї країни, він міг би стати добрим послом.

But for their willingness to assist, this decision would never have been arrived at. – *Якби не бажання* допомогти, це рішення так і не було б прийнято.

3 Форми 2-ї та 3-ї особи would + Infinitive можуть перекладатися дієсловом в умовному способі, якщо умова мається на увазі:

It would be dangerous political folly to write off as insignificant the revival of extremism in the country. – У політичному відношенні *було б* небезпечним божевільям списувати як щось незначне відродження екстремізму в країні.

Дієсловом майбутнього часу дійсного способу у випадках, коли описується зміст якого-небудь внесеного, але ще не прийнятого проєкту, плану чи пропозиції:

It was recommended that a special report should be submitted. This report would give a detailed account of the activities of their committee and their views on the situation. – Рекомендується подати спеціальну доповідь. У цій доповіді *буде зроблено* докладний звіт про діяльність цієї комісії та подано її точку зору з цього питання.

Умовний спосіб використовується в додатковому підрядному реченні, якщо головне речення виражає суб'єктивне судження – пропозицію, припущення, сумнів, оцінку тощо. У більшості випадків дієслова-присудки таких речень передаються в перекладі умовним способом:

It is necessary that he (should) attend the conference. – Необхідно, *щоб* він *був присутній* на конференції.

У тих випадках, коли в головному реченні виражається якесь емоційно забарвлене судження, умовний спосіб передається в перекладі дійсним способом:

It is curious that the weather *should change* so often. – Дивно, що погода змінюється часто.

Вправа 4.1. *Визначте типи речень з формою «should + Infinitive» та перекладіть їх.*

1 It is important that the real situation *should be examined* because anything that promotes irrational differences between earnings in an industry is bound to cause trouble. 2 *Should* their party *succeed* in finding a candidate, we may yet see the spectacle of the three brands of the party fighting each other for the votes. 3 They insisted that the exact demands of the three main groups *should be outlined* so that the Common Market could be in no doubt about them. 4 It is recommended that the eligibility age for retirement *should be raised* gradually from 65 to 68 by the year 2020. 5 *If they should decide* to buy less gas, it would certainly soften the opposition. 6 Any suggestions that the Campaign for Nuclear Disarmament *should close down* were swept aside on Saturday, when delegates resolved, almost unanimously, to continue the work of the campaign. 7 They did not go there at once for the fear they *should not find there* the wanted person.

Вправа 4.2. *Проаналізуйте можливі способи перекладу речень з «would» та «were».*

1 Mr. V. believes that granting citizenship to more foreigners *would consolidate* loyalty to the state, simplify manpower problems, lessen dependence on more immigration and motivate Kuwaitis to work harder. 2 Three days later the Administration had served formal notice that it *would insist* that, the General Assembly, on its opening day November 10, squarely *face* the decision of whether or not to invoke Article 19. 3 If the two weaker companies *were to collapse*,

hundreds of thousands of jobs *would be lost*. 4 Any proposal to go ahead with this weapon should be vigorously combated. It may be immensely profitable to the chemical industry, but if ever it *would bring* an agonising death to thousands. 5 It *would be* foolish to think that all this will be busy. 6 The Prime Minister refused to be drawn yesterday into saying what he *would do* if his attempt to “renegotiate” the agreement were to fail.

Вправа 4.3. Проаналізуйте та перекладіть речення.

1 *Should* any appeal *be needed*, the Prime Minister will have opportunities for personal chats with backsliders at a party for MPs of previous Parliaments, which he will give at 10 Downing Street tonight. 2 *Had he not been forced* to manoeuvre the craft to avoid a boulder-tilled crater, he would have touched down with almost two minutes of flip remaining. 3 *Had* the election campaign *been* still in progress, the wage squeeze might have become an issue. 4 *Had* the Norwegians *voted* in favour of entry, there could be hardly any doubt that the Danes would have done so as well. 5 *Should* more people *participate* in the test; the results might be more convincing. 6 *Be* this as it may, the author here combined the serfdom period with the characters of an epoch which had not only discarded serfdom, but was busy introducing all sorts of their reforms too.

Вправа 4.4. Перекладіть текстові фрагменти, звертаючи увагу на переклад умовного способу.

I It is essential that the total number of students assigned to an instructor be sufficiently limited to permit him to supervise their development without exceeding an average of more than ten or twelve hours per week for grading and five to six hours per week for conferences. It is also essential that the enrolment in each class be limited to the number that fosters the kind of instruction required for that particular course.

II It has already been pointed out that parallel to the growth in the number and variety of the meanings which many words possess, and that, were it not for this economical device, the vocabulary of Modern English, enormous as it is, would be several times as great. If we were to consider the changes of meaning that have occurred along with the introduction of new terms, the imperfect picture which the mere growth of vocabulary presents would be coloured and shadowed, so that a complete representation of the development of English thought would be provided.

III Had intercourse with Europeans been once fairly established; it were a reasonable presumption that we should have found at least a glass bead, or an instrument of some sort indicative of the fact, especially when we bear in mind that it would be just in such places, where the savages collected around their huts to cook and eat, that such objects might be expected to be broken or lost.

Вправа 4.5. *Прослухайте та перекладіть речення, у яких присудок стоїть у формі умовного способу з дієсловом «would» без явної лексичної вказівки на припущення.*

1 The Sun radiates as much energy every second as *would* be released by the explosion of several billion atomic bombs. 2 The problem of maintaining a store of liquid hydrogen in an orbiting spaceship *would* appear to be relatively simple. 3 A missile leaving the Earth in the direction of Jupiter *would* be subject to the gravitational field of the two planets. 4 Without the Sun there *would* be no light, no heat, no energy and no life. 5 The power plant of the same capacity *would* require at least twice as much fuel. 6 The solution of that problem *would* require the joint effort of all the Parties. 7 The mass of the isotope atom *would* be slightly less than that of the original atom.

Вправа 4.6. *Перекладіть речення, застосовуючи експлікацію при перекладі виділених слів та словосполучень.*

1 Innovation is today's equivalent of the **Holy Grail**. 2 Thailand's prime minister is a long way from **Camelot**. 3 The finance minister seems to have waded across the **Rubicon** without noticing. 4 The Rockefellers and Carnegies were much richer than any modern **pantocrator**. 5 These days high quality chocolate can send you to a **poor house**. 6 Havana is devoid of neon tubes, department stores and village-size parking lots. A **pre-Walmart** culture. 7 This windmill is big – "**War of the Worlds**" big. 8 My son's room looks like the final proof of **chaos theory**. 9 Affordable housing in a place like San Francisco is almost an **oxymoron**. 10 The tsunami-hit coastline looked like a **Dali painting**. 11 She is as thin as a **bamboo shoot**. 12 Michigan was one a **Canaan**, rich with jobs in the car industry. 13 For some black women, a white husband brings bad memories of slavery and **Jim Crow**. 14 If you are a solar cell maker, the world is a cruelly **Darwinian** place. 15 Still, there is reason to think this might prove a **Pyrrhic** victory for him. 16 She admits that this is going to be a **Herculean** task. 17 Many people feel overwhelmed the first time they glimpse the Grand Canyon, but for geologists visiting it, it is like finally beholding the **Holy Grail**. 18 A **pharmacopoeia** of synthetic drugs is rapidly taking the place of declining cocaine and heroin. 19 It is a **Daliesque** building. 20 He says his whole **saga** has been like walking into a **John Grisham** novel.

TEST FOR REVISION

- 1 Специфіка структури мови полягає в такому:
 - a вона існує поза мовою;
 - b утворює ієрархію рівнів, що формуються власними типами мовних одиниць;
 - c утворена незнаковими мовними одиницями;
 - d абсолютно однорідна.
- 2 В англійській мові
 - a існує два розряди прикметників: якісні та присвійні;

- b усі присвійні прикметники є похідними від іменників;
 - c відсутні присвійні прикметники як особливий розряд;
 - d існує три розряди прикметників: якісні, відносні та присвійні.
- 3 У межах актуального членування речення відокремлюються:
- a члени-комплементатори та члени-суплементатори;
 - b позиційні знаменні члени речення;
 - c основні комунікативні типи речення;
 - d тема та рема повідомлення.
- 4 Виберіть приклад, що ілюструє нерозповсюджене просте речення:
- a His eyes went interestedly from husband to wife;
 - b Sudgen nodded respectfully;
 - c It has been a shock;
 - d The businesslike procedure seemed to restore.
- 5 Виберіть приклад, що ілюструє односкладне речення:
- a It's very hot in here;
 - b Don't say a word;
 - c David admitted he despised his father;
 - d There are some mugs on the shelf.
- 6 Підкреслене слово в реченні *Jeremy works hard to do well in the exam* відноситься:
- a до іменника;
 - b числівника;
 - c прикметника;
 - d прислівника.
- 7 Виберіть відносний прикметник:
- a monthly;
 - b painful;
 - c important;
 - d light.

V: MODAL VERBS AND CONSTRUCTIONS

Розкриття модальних відтінків оригіналу ускладнюється тим, що в кожній мові існують дуже різні способи їх вираження – як лексичні, так і граматичні. В англійській мові модальні дієслова широко використовуються для передавання найтонших модально-емоційних відтінків думки. В англійській мові дуже розгалужена система модальних дієслів. В українській мові дуже багато модальних слів з частками, а також модально-часових дієслівних форм. Перекладач повинен мати гарне уявлення про те, як використовувати всі ці особливості української мови, щоб адекватно передати модальність англійського речення. Не слід забувати, що англійські модальні дієслова мають широкий спектр значень, а остаточний вибір способу перекладу можна зробити тільки після ретельного аналізу всього контексту. Використовуються такі методи передавання різних відтінків англійських модальних дієслів [1, 10]:

1 Переклад з використанням модального дієслова. Слід мати на увазі, що одному англійському модальному дієслову може відповідати кілька дієслів, основне значення яких іноді досить далеке від основного значення англійського дієслова:

How *could* you do it! – Як ви *могли* це зробити!

2 Переклад з використанням вступних модальних слів і виразів. Часто модальність, яка виражена англійським модальним дієсловом, не може бути передана тими ж засобами. У цих випадках вони зазвичай використовуються вступно-модальними словами та виразами:

He *must* have been here yesterday. – Він, *мабуть*, був тут вчора.

3 Додавання модальних частинок і слів. При перекладі з англійської мови не слід забувати про існування таких слів, як «оскільки», «хоча», «кажуть», «нібито» тощо, які надають особливої гнучкості висловлюванню і виражають найтонші нюанси суб'єктивної оцінки:

This is the only right way. You *needn't* evade it. There is no other way. Це єдино правильний шлях, і ви *не повинні* від нього відхилитися. *Вреши-реши*, іншого виходу немає.

He was in wild spirits, shouting that you *might* dissuade him for twenty-four hours. – Він впав у шалений настрій і кричав, що ви можете відмовляти його *майже* цілодобово, не припиняючи.

4 Опущення модального дієслова. Слід мати на увазі, що часто в англійській мові модальне дієслово використовується в таких контекстах, де ми не знаходимо особливих засобів вираження модальності в перекладі. У таких випадках модальне дієслово слід опустити:

I *can* see the English coast already. – Я вже бачу узбережжя Англії.

ОСНОВНІ ЗНАЧЕННЯ ОКРЕМИХ МОДАЛЬНИХ ДІЄСЛІВ

must	Infinitive Indefinite [обов'язковість, необхідність]. This paper <i>must</i> be typed. – Ця стаття <i>має</i> бути надрукована
	Infinitive Indefinite [ймовірність]. He <i>must</i> be busy now. – Він, <i>ймовірно</i> , зараз зайнятий
	Infinitive Perfect [ймовірність]. He <i>must</i> have missed the train. – Він, <i>мабуть</i> , пропустив потяг
to have to	Infinitive Indefinite [обов'язковість, необхідність]. He <i>had to</i> go there alone. – Йому <i>довелося</i> їхати туди самому
	Infinitive Indefinite [достатність]. One <i>has</i> only to read some issues of Foreign Affairs to see the real origin of this war. – <i>Досить</i> переглянути декілька випусків Foreign Affairs, щоб з'ясувати причину цієї війни
	Infinitive Indefinite [емфатичне заперечення] And if there has ever been a copy of it that has been more handed around than that one <i>I have yet to see it</i> . – І не було іншого такого примірника, який би стільки разів показували іншим і який <i>я ще не бачив</i>

to be to	Infinitive Indefinite [обов'язковість, необхідність]. He <i>was to go</i> there alone. – Він <i>повинен був</i> поїхати туди один
	to be found, to be seen, to be got, to be had [можливість]. This magazine <i>is to be found</i> at any bookstall. – Цей журнал <i>можна</i> знайти в будь-якому кіоску
ought to	Indefinite Infinitive [обов'язковість, необхідність]. You <i>ought to</i> know this rule better. – Вам <i>слід</i> краще знати це правило
	Indefinite Perfect [обов'язковість, необхідність]. You <i>ought to</i> have done it earlier. – Вам <i>слід було</i> зробити це раніше
should	Infinitive Indefinite [обов'язковість, необхідність] You <i>should</i> ask him about it. – Ви повинні запитати його про це
	Infinitive Perfect [обов'язковість, необхідність]. You <i>should</i> have asked him about it – Вам <i>слід було</i> запитати його про це
need	Infinitive Indefinite [обов'язковість, необхідність]. He <i>need not</i> come so early. Йому не <i>треба було</i> приходити так рано
can	Infinitive Indefinite [фізична або розумова здібність, вміння]. She <i>can</i> play tennis. – Вона <i>може</i> грати в теніс. Вона грає в теніс. It <i>can</i> be easily done. – Це <i>можна</i> легко зробити
could	Infinitive Indefinite [фізична або розумова здібність, вміння]. She <i>could</i> play tennis when she was 12. – Вона вже <i>вміла</i> грати в теніс, коли їй було 12 років. I <i>could</i> help you a little later. – Я <i>міг би</i> допомогти вам трохи пізніше
	Infinitive Perfect [фізична або розумова здібність, вміння]. You <i>could</i> have told me about it. – Ви <i>могли б</i> допомогти мені з цим
could not	Infinitive Perfect [фізична або розумова здібність, вміння]. He <i>could not</i> have said so. – <i>Не може бути, щоб</i> він сказав це

may	Infinitive Indefinite [можливість, дозвіл]. You <i>may</i> take my book. – Ви <i>можете</i> (<i>можна</i>) взяти мою книгу
	Infinitive Indefinite [можливість, ймовірність]. You <i>may</i> be mistaken. – <i>Можливо</i> , ви помиляєтеся
	Indefinite Perfect [можливість, ймовірність]. He <i>may</i> have noticed my absence. – <i>Можливо</i> , він помітив мою відсутність
might	Infinitive Indefinite [можливість з сильним відтінком сумніву]. He <i>might be</i> mistaken. – <i>Можливо</i> , він помиляється, хоча навряд чи
	Infinitive Perfect [можливість з сильним відтінком сумніву]. He <i>might</i> have noticed you. – <i>Можливо</i> , він вас помітив
will	Infinitive Perfect [припущення]. Many of those participating in the summit <i>will</i> have considered that it had far more serious things to worry about, than ... – Багато учасників саміту, <i>ймовірно</i> , відчували, що були більш важливі проблеми, ніж ...
would	Infinitive Indefinite [припущення]. The people who live in that remote place <i>would</i> be the only ones to expect a change. – Люди, які живуть в цьому районі, <i>мабуть</i> , єдині, хто очікує змін
would not	Infinitive Indefinite [наполегливе небажання]. He just <i>would not</i> accept that... – Він <i>ніяк не хотів</i> визнати, що...

Вправа 5.1. Перекладіть речення та прокоментуйте використані методи передавання модальності.

1 It is particularly requested that Miss Sharp's stay in Russell Square may not exceed ten days. – Спеціальний запит: перебування міс Шарп на Рассел-сквер не має перевищувати десяти днів. 2 Which I really thought was a sensible idea that Ham might have acted upon. – На мою думку, це була розумна ідея, і Хем повинен був це зробити. 3 It was strange, and very different from any romantic picture which his fancy might have painted. – Ситуація була

несподіваною і зовсім не нагадувала ті романтичні картини, які колись малювала йому його уява. 4 But I have yet to meet a single Frenchman who did not see in this an insult to his own national dignity. – Але я ще не зустрічав жодного француза, який не вважав би це образою свого почуття національної гордості. 5 “Where you really in earnest when you said that you could love a man of lowly position?” “Indeed, I was. But I said ‘might’”. – «Ви насправді не жартували, коли сказали, що могли покохати бідну людину?» «Звичайно ні. Але я сказала «можливо, змогла би». 6 Nobody can tell that the hostages may not be used as counters in fresh bargaining. – Ніхто не може з упевненістю сказати, чи будуть заручники розмінною монетою на нових переговорах.

Вправа 5.2. *Перекладіть речення, попередньо визначивши функцію і значення модального дієслова в кожному з них.*

1 He said that this was not a temporary problem. Lasting arrangements *should be made*. 2 It was not without significance that people who were connected at that level with the situation *should be expressing* grave disquiet. 3 Such is the speed of history today that, when this is published, so many new and perhaps more shocking developments *may have taken place* that the events herein detailed may seem even more remote. 4 In reality the Pope *may not have been anxious* to see his suggestion, advanced from the marble rostrum of the General Assembly of October 4, enacted just several weeks later. 5 The strain *must have been particularly telling* on a man like Mr. D., one of the most conscientious of the Government’s back-bench MPs. He was involved in a car accident last session, but continued to attend to Commons duties on crutches. 6 Share prices soared on the London Stock Exchange yesterday in the hope that the Bank rate *is to be cut* from 7 per cent to 6 per cent. 7 Unless the Bill passes through all its stages in the Commons and the Lords before the session ends it *will have to be started* all over again in the new session in November.

Вправа 5.3. *Визначте граматичну функцію дієслова «to do» та перекладіть речення.*

1 What the report prepared by a body of the most conservative characters *does show* is that newspaper economics, and particularly the enormous and growing reliance on advertising revenue, puts the whole industry into crisis. 2 The defenders of the present United Nations system point out that the agencies *do* in fact *work* together successfully on a number of projects. 3 The Foreign Secretary did not show any willingness to discuss this question, but he *did refer* to the responsibility of both governments as co-chairman of the last conference. 4 Perhaps they may even engender a little shame among Cabinet Ministers at the hold-up in the road building. If they *do*, the conference will be voted a great success. 5 Mafia crime syndicates are gaining control of many legitimate businesses and now pose a greater threat to the country than *did* the gangsters of the Al Capone era in the 1930s. 6 It is bound to be a delicate operation, trenching as it *does* upon sensitive areas of a nation's cultural heritage and on its spiritual inadequacies.

Вправа 5.4. *Визначте граматичну функцію дієслів «will» і «would» та перекладіть речення.*

1 The regiment will attack at dawn. 2 Don't phone them now – they'll be having dinner. 3 "Can somebody help me? – "I will". 4 I will stop smoking. 5 I'll break your neck! 6 Will you have some more wine? 7 Won't you come in? 8 She won't open the door. 9 The car won't start. 10 When nobody's looking, she'll go into the kitchen and steal biscuits. 11 He'll often say something and then forget what it was he said. 12 He would never let anybody know what he was doing. 13 You will keep forgetting things. 14 You would tell Mary about the party – I didn't want to invite her. 15 If you put a match to it, real amber won't melt, but imitation will. 16 Gold won't dissolve in hydrochloric acid. 17 Sulphuric acid will dissolve most metals. 18 Will you come this way, please. 19 He's strange – he'll sit for hours without saying anything.

Вправа 5.5. *Перекладіть фрагменти, звертаючи увагу на модальні дієслова. Визначте, з яких творів ці фрагменти та чи є їхні літературні переклади українською мовою.*

I Bauestein demanded a post-mortem. He needn't have done so. Little Wilkins would have been quite content to let it go as heart disease. "Yes", I said doubtfully. "But we don't know. Perhaps he thought it safer in the long run. Someone might have talked afterwards. Then the Home Office might have ordered exhumation. The whole thing would have come out, then, and he would have been in an awkward position, for no one would have believed that a man of his reputation could have been deceived into calling it heart disease".

II I cannot remember writing this book. I must have written it in a cramped and rather dark study. I had a house on Chinnor Hill, at the Western end of the Chilterns. It began and ended, I suspect, in misery, which was where I really lived then, but I had either to write hard or to go round cadging. And with a promising subject, like these comic characters, writing that simply had to be done might offer me a temporary means of escape, a brief release from the grim burden.

III The house was a sepulchre, our fear and suffering lay buried in the ruins. There would be no resurrection. When I thought of Manderley in my waking hours I would not be bitter. I should think of it as it might have been, could I have lived there without fear. I should remember the rose garden in summer, and the birds that sang at dawn. I would think of the blown lilac and the Happy Valley. These things were permanent, they could not be dissolved. They were memories that cannot hurt. We would not talk of Manderley. I would not tell my dreams. For Manderley was ours no longer. Manderley was no more.

Вправа 5.6. *Прослухайте та перекладіть речення, в яких присудок містить модальне дієслово.*

1 You might have found him there if you had called at 10 o'clock. 2 The space station might be a way-station on the road to the other planets and galaxies. 3 Originally the Earth's temperature must have been very high. 4 A molecule of

water is the tiniest particle of water. If we should divide the molecule, we no longer have water. 5 If this launcher had not been transferred to another base, it might have been used for test purposes. 6 Venus must have lost some of its atmosphere while it was very hot.

Вправа 5.7. *Надайте свій варіант перекладу назв статей у ЗМІ.*

1 Good fences make good neighbors. 2 Setting the record straight. 3 A race to the bottom. 4 A reason for pause. 5 The past as warning. 6 Sailing across the top of the world. 7 Leadership is personal. 8 Facilitating interethnic coexistence. 9 Welcoming to the Information Age. 10 Is global warming a delusion of a few Cassandra greenies? 11 Aim for the high-hanging fruit. 12 The sadly unlearned lessons of the past. 13 It is OK to take a risk, but not a gamble. 14 Why not allow drugs in sports? 15 Can debate get heated with no loss of cool? 16 Are new technologies taking over our lives? 17 Running on a treadmill to nowhere. 18 On the not-so-dumb dumb blondes. 19 Free speech: how free should it be? 20 It is harder than it sounds. 21 How to disagree without being disagreeable. 22 The past is not quite past. 23 Class up your act, foodies! 24 Making a success of failure. 25 Web's identity crisis: tool of freedom or repression?

TEST FOR REVISION

- 1 Граматичні значення виконують:
 - a смислоорганізуючу;
 - b описову;
 - c називну;
 - d конститутивну функцію.
- 2 Граматичне значення характеризує слово
 - a як одиницю граматичного ладу, що має структурно-граматичну оформленість;
 - b як знак предмета, явища або ознаки;
 - c шляхом включення в словотворчі та семантичні поля;

- d з точки зору певного предметно-логічного змісту.
- 3 Категорія визначеності / невизначеності в системі іменника в англійській мові виражена:
- a артиклем у препозиції;
 - b артиклем у постпозиції;
 - c вказівним займенником;
 - d морфологічно.
- 4 Комунікативною метою речення
- a є цільова установка для того, хто слухає або читає;
 - b стимулювання продовження мовленнєвого акту;
 - c розкриття комунікативної функції мови;
 - d самовираження того, хто говорить або пише.
- 5 Визначте комунікативний тип речення *Do what you want and be damned to it! That's what I say:*
- a спонукально-розповідне;
 - b розповідно-спонукальне;
 - c розповідне;
 - d спонукальне.
- 6 Визначте комунікативний тип речення *You are not English, no. I'm British, but I come from South Africa:*
- a розповідно-запитальне;
 - b питальне;
 - c питально-розповідне;
 - d розповідне.
- 7 Основними знаменними частинами мови в англійській мові зазвичай визнаються:
- a числівник, займенник і прислівник;
 - b числівник і прислівник;
 - c займенник, прислівник і вигук;
 - d числівник, займенник, прислівник і модальне слово.

VI: CAUSATIVE CONSTRUCTIONS

Каузативні (мотиваційні) конструкції – це три- або чотиричленні звороти мови, які, залежно від семантики дієслова-присудка, можна розділити на три групи [1, 7, 10]:

1 Конструкції, чий **перший елемент є перехідне дієслово** з явним причинним значенням: *to make, to force, to cause, to compel* тощо:

The report *makes it urgent* for us *to renew* our expressions of solidarity to the position. – Доклад *закликає нас ще раз підтвердити* нашу солідарність з цією позицією.

2 Конструкції з дієсловами «**to have**» та «**to get**», з дещо меншим ступенем каузативності, ніж безпосередньо каузативні дієслова. Всередині цієї групи слід виділити дві підгрупи:

● Останній елемент є **Infinitive** та доповнення виражає особу або об'єкт, на який спрямована дія, а інфінітив – сама дія:

We must *get more students to read* the article. – Ми повинні добитися того, щоби більше учнів прочитали цю статтю.

They *have themselves at least partly to blame* for their troubles. – Вони частково *повинні звинувачувати себе* в своїх бідах.

● Останній елемент є **Participle II**, імпульс до дії виражається менш чітко, а людина, яка є виконавцем, зовсім не представлена. Конкретне значення та переклад залежить від контексту:

Callers wishing to see a particular official and pretending to know him, can *have their image switched* to the monitor screen in the office of that particular official for identification. – Якщо відвідувач хоче побачити конкретного співробітника, якого він, за його словами, знає особисто, то в цьому випадку *зображення відвідувача може бути передано* для ідентифікації на екран монітору в кабінеті цього співробітника.

If the caller cannot *get himself satisfactory identified* he is then considered to be in the same category as other unknown callers. – Якщо не *вдається задовільно ідентифікувати* відвідувача, то він класифікується як інші невідомі відвідувачі.

3 Чотиричленна каузативна конструкція:

некаузативне дієслово + ім'я + into / out of + gerund / noun.

У цій конструкції четвертий член передає мету, а перший – дію, за допомогою якої можна досягти її реалізації. Переклад цієї конструкції досить складний і часто вимагає застосування певних трансформацій. Досить часто каузативність може бути передана лексичними засобами:

They said *they were talked into the robbery* by the fourth man. – Вони заявили, що їх переконала вчинити крадіжку четверта особа.

These men *bought their way into the government*. – Ці люди *проникли в уряд шляхом хабарництва*.

Вправа 6.1. *Перекладіть речення, пояснивши засоби передавання каузативних конструкцій.*

1 Those guests who forget to bring their tickets should not object to being questioned and even *have their "stories" checked*. 2 *He prodded both countries into signing the agreement* on November 11. 3 It seems quite possible that the minister would *talk the president into attending the conference*. 4 Four men claiming to be police drove up to a home in the middle of the night and *forced a young man from the household into their unmarked car*. 5 The two ministers would *have the government set* import quotas. 6 The government must resist any effort by the business circles to *cajole it into reversing* its decision. 7 It was Richard III who went over to George's camp and *talked George into alliance* again. 8 The opposition *voted the government out of office*. 9 He failed to *cheat him out of his money*. 10 All sides agree to *have the conference convened*.

Вправа 6.2. Перекладіть речення, звернувши увагу на способи передавання чотиричленної каузативної конструкції.

1 This proposal, however, did not win favour with the workers and may have been intended primarily *to prod the trade union into an early move*. 2 There can be little doubt that Mrs. B. will widen the difference in coming polls, and it is possible, too, that she *will fog her tired colleagues into winning* in September. 3 Interviewing this writer, I found a man eager to speak out on many more issues than the fearful H-bomb menace that first *angered him into activity*. 4 The average congressman sees only a relatively few of these bills so do not let him *fool you into thinking* that he considers them all, as some imply in order to make you think they are overworked. 5 The Government *have conditioned the public into believing* that it has changed its collective mind. 6 They are aiming *to get the Bill amendment into uselessness*. 7 This puts the other members in a stronger position: they *cannot be bluffed and bullied into making serious concessions*. 8 The Prime Minister *refused to be drawn yesterday into saying* what he would do if his attempt to renegotiate this agreement were to fail. 9 US companies are trapped by their own drive for quick and highly publicized profits, *forcing them into a bonus system* that has made management itself too expensive. 10 It is trying *to scare and bully Europe and the Japanese into letting down* their guard, and yet appealing for peace and compromise. 11 Their trade-union bosses with their policy of compromise *lulled the workers into inactivity*.

Вправа 6.3. Перекладіть фрагменти, звертаючи увагу на каузативні конструкції.

I There is a danger in the very act that we are becoming accustomed to the idea of the A-bomb. We have lived with it for so long that we may be lulled into a feeling that there is no harm in living with it for ever.

II The defence secretary has taken the first step in his speech to the Royal United Services Institute in the government's campaign to arm itself with nerve gas

weapons. What he was out to do was to brainwash the British public into accepting the inevitability of such a step.

Вправа 6.4. Перекладіть речення, конкретизуючи підмет за зразком: *The city is concerned with the growing number of street people.* – Міська влада / Мешканці міста / У місті стурбовані ...

1 The talent for creating memorable and persuasive ad campaigns will always be in demand. 2 That rates of physical exercise have declined is hardly a new discovery. 3 The city worries that it is growing unsustainably large. 4 The British Isles have long been soaked in drink. 5 Many countries do not trust politicians. 6 Samsung was once a big dog only in its native South Korea. 7 The reality of the digital age is outpacing science fiction. 8 Because of rising alcohol prices, Britain is a little drier today than it was a few years ago. 9 The American satellite industry is going through hard times. 10 Toyota's new hybrids have been flying out of the showroom. 11 Switzerland was enjoying an early summer. 12 The theatre was oppressively hot. 13 Science is on the cusp of releasing many tools to detect emotional states and brain activity. 14 Much of the world has uttered a collective sigh of relief.

TEST FOR REVISION

- 1 Категорія, на підставі якої протиставлені форми *having written* та *having been written*:
 - a категорія числа;
 - b модальності;
 - c виду;
 - d стану.
- 2 Виберіть приклад приховано-альтернативного запитання:
 - a What is that;
 - b But why do you not sell them then;

- c Is it George or David;
 - d Did anyone say anything?
- 3 Виберіть якісний прикметник:
- a weekly;
 - b healthy;
 - c Asian;
 - d agricultural.
- 4 Найменша структурна одиниця мови, що являє собою єдність форми та змісту називається:
- a фонемою;
 - b лексемою;
 - c морфемою;
 - d синтаксемою.
- 5 Визначте комунікативний тип речення *I wish you wouldn't talk like this*:
- a спонукально-питальне;
 - b спонукально-розповідне;
 - c розповідно-спонукальне;
 - d окличне.
- 6 Виберіть приклад, що ілюструє питально-спонукальне речення:
- a Nothing must be touched till the police arrive;
 - b Let's have some claret;
 - c What is happening up there;
 - d Could you wait a minute?
- 7 Виберіть приклад, що ілюструє речення з подвійним запереченням:
- a He doesn't say the same kind of things to Mary;
 - b She can't make me feel uncomfortable;
 - c She has never been so nervous;
 - d Let us not argue about this matter.

VII: SUBSTITUTIVE UNITS

Слова-замісники вживаються, щоб уникнути повторення в реченні одного й того самого слова:

1 Замісниками **іменника** можуть виступати вказівні займенники «*that*» і «*those*», які вживаються без артикля, та займенники «*one*» і «*ones*», перед якими може стояти визначений артикль. Слова-замісники узгоджуються з відповідними іменниками за формою числа і можуть мати перед собою прийменник. При перекладі іменник у більшості випадків повторюється [10]:

The phonology of Korean is similar to *that* of both Japanese and Chinese. –
Фонологія корейської мови схожа з фонологією як японської, так і китайської мов.

У разі, якщо за словом-замісником слідує визначальне підрядне речення, можливий переклад «той, який»:

This system of writing is quite different from *the one* described in the book. –

Ця система письма абсолютно відрізняється від *тієї, яка* описана в книзі. Слово-замісник може зовсім не перекладатися, якщо зміст речення зрозумілий без нього:

His handwriting resembles *that* of his father. – Його почерк схожий на батьківський.

2 Замісники **прикметника**. Прикметник, який повторюється, може замінюватися словом *so*. Під час перекладу слід або повторити прикметник, або не перекладати слово *so*:

The first chapter was very difficult, the second less *so*. – Перша глава була дуже важка, друга – менш (*важка*).

3 Замісники **дієслова**. Щоб уникнути повторення раніше згаданого дієслова або цілого речення, вживається дієслово-замісник *to do* у відповідному часі,

особі та числі. Перед замісником дієслова можуть стояти слова, що вимагають емпатичної інверсії присудка – *as, than, nor, so*.

При перекладі дієслова *to do* слід враховувати, що якщо часова форма смислового дієслова і дієслова-замісника збігаються, то останнє можна опустити:

He *stayed* there much longer than he usually *did*. – Він залишався там значно довше, ніж зазвичай.

Якщо час смислового дієслова і дієслова-замісника не збігається, то дієслово-замісник необхідно перекладати смисловим дієсловом у тому часі, в якому воно вжите:

He *stayed* there much longer than he usually *does*. – Він залишався там значно довше, ніж *залишається* зазвичай.

У поєднанні зі словом *so* дієслово-замісник найчастіше перекладається «зробити це (так)»:

The Governments of these countries are unable to assure adequate food supplies – and will be unable *to do so* in the nearest future. – Уряди цих країн не в змозі повністю забезпечити населення продовольством – і в найближчому майбутньому *зробити це* не зможуть.

Щоб уникнути повторень аналітичної форми смислового дієслова, зазвичай використовується лише перший елемент відповідної видо-часової конструкції:

Today he *is reading* better than he *was* yesterday. – Сьогодні він *читає* краще, ніж *читав* учора.

Вправа 7.1. *Знайдіть слова-замісники іменника і прикметника та перекладіть речення.*

1 In reading Shakespeare's works one finds many common everyday words that are used with meanings quite different from those they have today. 2 The style of this novel is not more ornate than that, let us say, of Robinson Crusoe, and

incomparably less so than that of many Japanese books of later date. 3 I have pointed out that the language used by the child is determined far more by that of its playfellows than by that of his parents. 4 Of course, the hieroglyphic writing had a stock of thousands of characters, and might well have included the ones we are looking for in texts which have disappeared or not yet been discovered. 5 This list was criticized on various grounds, some quite legitimate, others less so. 6 Of the criticisms which appeared in the eighteen major reviews in England, nine were favourable, some very much so, three were lukewarm, but more favourable than hostile. 7 Hebrew has apparently successfully revived in Israel through Israeli Hebrew, too, is something quite different from that spoken in ancient times.

Вправа 7.2. *Перекладіть речення та проаналізуйте способи заміщення дієслова.*

1 There is a super-refined Oxford accent which produces as artificial an effect, in its own way, as does the pronunciation of some of the American stage stars. 2 We know much more about Giovanni Pisano than we do about his anonymous contemporaries who were at work on the Gothic cathedrals in France. 3 Jones's surmise that the Germanic languages were related to Latin, Greek and Sanskrit, at once proved true, as did later his surmise about Celtic. 4 The Roman baths (Bath) are the only hot springs in England. The Rump Room was ruined by the blitz during the war as were the Assembly Rooms. 5 The typological classification of languages is not necessarily preferable to the genetic classification nor does it supplant the genetic (as the latter does geographic). 6 The Chinese cannot properly be said to have an alphabet, since the characters used in writing do not represent sounds as do the letters of the alphabets that have been described. 7 It is bound to be a delicate operation, trenching as it does upon sensitive areas of a nation's cultural heritage and on its spiritual inadequacies.

Вправа 7.3. *Знайдіть слова-замісники та перекладіть речення.*

1 But if one has any sense of US history, one has to believe that both the corporations and the president whose program they are so enthusiastically promoting are on somewhat shaky ground. 2 Stressing that the salaries were not as high as those paid “in certain sections of industry”, the Deputy Leader of the House said that the Power Minister had referred to the possibility of reviewing salaries in other nationalized industries. 3 Perhaps they may even engender a little shame among cabinet Ministers at the hold-up in road building. If they do, the conference will be voted a great success. 4 The most striking thing about the French election campaign is the public latitude, like that shown by Americans last fall. 5 The new Cabinet shows significant changes, both personal and constitutional, from the old one. 6 The law demands quinquennial parliaments not quadrennial ones. 7 The democratic and peace forces today have no task more pressing than that of safeguarding humanity against a global nuclear disaster.

Вправа 7.4. *Перекладіть фрагменти.*

I The complaint that the French judiciary is under the thumb of whatever government may be in power is scarcely new. According to legal historians, it is a complaint that goes back for centuries – at least to the time of Louis XIV, whose ministers centralized the legal system, subordinating local and church law to that emanating from the royal court.

II A Department of Trade report describes how some of the directors helped create non-existent companies, or business names, operated Swiss bank accounts and deceived auditors. Former chairman was “a party to many transactions”, inspectors say. His standards fell substantially below those which may reasonably be expected of a person who held this high office.

Вправа 7.5. *Перекладіть речення, звертаючи увагу на те, що деякі елементи англійського речення при перекладі потребують культурної*

адантації (Cops in some cities have begun to walk more softly on their beats – Патрульні поліцейські в низці міст стали поводитися менш зухвало).

1 Even the best crystal ball gets cloudy at times. 2 Her work is cut out for her. 3 Experience shows that inner-city schools cannot be fixed by throwing money at them. 4 History can be swept under the rug temporarily but it does not stay there forever. 5 Sustainability is no idle aspiration – it is a war against our own future destruction. 6 Fresh produce is more expensive because it has a short shelf life. 7 The latest grim news in our battle with our waistlines is that the problem is going global. 8 The new Broadway musical had its world premiere in the City of Light recently. 9 Underperforming employees often try to inflate their results to escape the axe. 10 Much is written these days about Millennials' can-do-ness. 11 So what does the ivory tower think about the pressing issues of the day? 12 Crime has fallen conspicuously fast in the Big Apple over the past two years. 13 Britain's big cities are swelling at almost Victorian speed.

TEST FOR REVISION

- 1 Категорія, на підставі якої протиставлені *sit down!* та *sit down*:
 - a категорія виду;
 - b відмінювання;
 - c числа;
 - d часу.
- 2 Виберіть приклад, що ілюструє складнопідрядне речення:
 - a He looked as though he was about to faint;
 - b The ladies went to the drawing room to have some coffee;
 - c That would explain the diamonds being taken;
 - d He stood for a moment studying the overturned chairs, the smashed china and the torn curtains.
- 3 Виберіть відносний прикметник:
 - a silken;

- b friendly;
 - c horrible;
 - d intelligent.
- 4 Виберіть приклад аналітично вираженого порівняльного ступеня прикметника:
- a more surprised;
 - b prettier;
 - c the most beautiful;
 - d bigger.
- 5 Речення
- a створюється в мові;
 - b входить у мову всією своєю лексичною конкретністю;
 - c будується незалежно від формальних правил поєднання лексем;
 - d від самого початку існує в мові.
- 6 Схеми індивідуалізації, унікальності, вказівності та узагальнення входять до семантики:
- a визначеного артикля;
 - b партативного артикля;
 - c вказівних займенників;
 - d невизначеного артикля.
- 7 Система виду в давньоанглійській мові:
- a була представлена двома видами: доконаний та недоконаний;
 - b була виражена тільки лексично;
 - c була представлена трьома видами: доконаним, недоконаним та аористом;
 - d не була представлена взагалі.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1 Гетьман Ж. А., Федоренко О. О. Неособові форми англійського дієслова і способи їх перекладу на українську мову (на матеріалі текстів з питань економіки): метод. вказівки. Запоріжжя : ЗДУ. 2003. 47 с.

2 Карабан В. І., Мейс Дж. Переклад з української мови на англійську мову: навч. посіб.-довідник для студ. ЗВО. Вінниця : Нова книга, 2003. 608 с.

3 Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми. Вінниця : Нова книга, 2004. 576 с.

4 Коптілов В. В. Теорія і практика перекладу. Київ : Юніверс, 2003. 264 с.

5 Корунець І. В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад): підручник. Вінниця : Нова книга, 2003. 448 с.

6 Мірам Г., Гон А. Професійний переклад. Київ : Ельга, Ніка-центр, 2003. 136 с.

7 Переклад англійської громадсько-політичної літератури. Система державного управління США: навч. посіб. / Л. М. Черноватий, В. І. Карабан та ін. Вінниця : Нова Книга, 2006. 432 с.

8 Черноватий Л. М., Карабан В. І., Пенькова І. О., Ярощук І. П. Переклад англійської економічної літератури. Економіка США. Загальні принципи: навч. посіб. для студ. ЗВО. Вінниця : Нова Книга, 2005. 496 с.

9 Переклад англійської юридичної літератури: навч. посіб. / Л. М. Черноватий, В. І. Карабан та ін. Вінниця : Поділля – 2000, 2002. 327 с.

10 Кунцевич С. Е., Смирнова Н. Ф. Грамматические трудности перевода: учеб. пособ. для студ. старш. курсов факультета англ. яз. Мн.: Минский государственный лингвистический университет, 1999, 64 с.

11 Corpus of Contemporary American English URL : <https://www.english-corpora.org/coca/>

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до практичних занять

з дисципліни

«ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА ПЕРЕКЛАДУ

(АНГЛІЙСЬКА МОВА)»

Відповідальний за випуск Ель Кассем О. В.

Підписано до друку 13.01.2025 р.

Умовн. друк. арк. 3,75. Тираж . Замовлення № .

Видавець та виготовлювач Український державний університет залізничного
транспорту,

61050, Харків-50, майдан Фейєрбаха,7.

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 6100 від 21.03.2018 р.